Euroopa Parlament
2024-2029

VASTUVÕETUD TEKSTID

P10_TA(2025)0163

Tungiv vajadus kaitsta usuvähemusi Süürias pärast hiljutist terrorirünnakut Mar Eliase kiriku vastu Damaskuses

Euroopa Parlamendi 10. juuli 2025. aasta resolutsioon tungiva vajaduse kohta kaitsta usuvähemusi Süürias pärast hiljutist terrorirünnakut Mar Eliase kiriku vastu Damaskuses (2025/2798(RSP))

Euroopa Parlament,

– võttes arvesse oma varasemaid resolutsioone Süüria kohta,

– võttes arvesse komisjoni asepresidendi ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja ja Euroopa välisteenistuse pressiesindaja 11. märtsi, 7. mai ja 23. juuni 2025. aasta avaldusi Süüria kohta,

– võttes arvesse nõukogu 23. juuni 2025. aasta järeldusi Süüria kohta ning Euroopa Ülemkogu 26. juuni 2025. aasta järeldusi Lähis-Ida kohta,

– võttes arvesse kodukorra artikli 150 lõiget 5 ja artikli 136 lõiget 4,

A. arvestades, et Süüria usuliselt ja etniliselt mitmekesine ühiskond kannatas üle kümne aasta vägivaldse ja lõhestava Bashar al-Assadi režiimi ja terrorirühmituste, eelkõige Daeshi käes, mis mõjutas kõiki kogukondi, sealhulgas araablasi, kurde, sunniite, šiiite, alaviide, kristlasi, druuse ja jeziide;

B. arvestades, et Süüria rannikul lahvatas 2025. aasta märtsis ulatuslik vägivald, sealhulgas seksuaalvägivald, mis oli suunatud alaviidi kogukonna vastu, ja see jätkub, kusjuures tsiviilohvreid on juba üle 1 200; arvestades, et alaviidi naised on langenud massiröövide ja seksuaalorjuse murettekitava ja kasvava suundumuse ohvriks;

C. arvestades, et 2025. aasta aprillis toimunud usurühmade vaheliste ulatuslike kokkupõrgete käigus tapeti üle kümne druusi tsiviilisiku;

D. arvestades, et 22. juunil 2025 hukkus Damaskuses Mar Eliase

Kreeka õigeusu kiriku vastu toime pandud enesetapurünnakus vähemalt 25 ja sai vigastada rohkem kui 60 inimest, mis oli aastate jooksul üks kõige surmavamaid rünnakuid kristlaste vastu; arvestades, et selle rünnaku tunnistas omaks hiljuti moodustatud islamistlik terrorirühmitus Saraya Ansar al-Sunna;

E. arvestades, et kuigi Süüria üleminekuvõimud on kinnitanud usukogukondade kaitset ja kaasamist, õhutavad hiljutised arengud hirmuõhkkonda ja seavad kahtluse alla üleminekuvõimude suutlikkuse usukogukondi igakülgselt kaitsta;

1. mõistab teravalt hukka traumaatilise terrorirünnaku Mar Eliase kiriku vastu ja kõik ähvardused pühapaikade vastu, millest nii mõnedki on ajaloolise tähtsusega; nõuab tungivalt, et Süüria ametivõimud parandaksid turvameetmeid ja taastaksid Mar Eliase kiriku;

2. mõistab teravalt hukka kõik usu- ja etniliste kogukondade vastu suunatud rünnakud ning võtab teadmiseks, et nende seas kasvab hirm, seitse kuud pärast poliitilist üleminekut; väljendab solidaarsust kõigi ohvritega;

3. märgib murega, et paljud Hay’at Tahrir al-Shami (HTS) liikmed, kes on toime pannud raskeid inimõiguste rikkumisi, on võtnud endale rolli üleminekuadministratsioonis, millel võib olla mõju usuvabadusele, nagu näitab Süüria ametnikega seotud vahejuhtumite kordumine;

4. nõuab tungivalt, et Süüria üleminekuvõimud hõlbustaksid nende tegude kiiret, läbipaistvat ja sõltumatut uurimist ning võtaksid kõik vajalikud meetmed, et lõpetada usuline vägivald, tagada vastutusele võtmine, sealhulgas andes kohtu alla inimõiguste rikkumiste toimepanijad ja võimaldajad, nagu Mar Eliase juhtumi puhul, kaitseksid usuvabadust ja kõiki kogukondi;

5. kordab ELi toetust – ka sanktsioonide tingimusliku tühistamise kaudu – inimõigustel põhinevale poliitilisele üleminekule Süürias, mille eduks eeltingimuseks on üleminekuperioodi õigusemõistmine, võitlus karistamatuse vastu, meelevaldse vägivalla keelustamine, kaasava valitsemise ning usu- ja etniliste kogukondade piisava esindatuse põhiseaduslik tagatis, rahvuskogu ja rahvusvahelise õiguse järgimine; palub Süüria üleminekuvõimudel esitada usaldusväärsete, vabade, õiglaste ja kaasavate valimiste korraldamise konkreetse ajakava; nõuab, et EL looks Süüria ülesehitusfondi, mis sõltuks tõendatavatest edusammudest nende prioriteetide saavutamisel ja tehes koostööd asjaomaste rahvusvaheliste institutsioonidega, ja edendaks religioonidevahelist dialoogi, konfliktide lahendamist ja leppimist; kutsub komisjoni üles pidama esmatähtsaksSüüria kodanikuühiskonnaga peetavat konverentsi;

6. nõuab tungivalt, et komisjon ja Euroopa välisteenistus lisaksid Süüria üleminekuvõimudega peetavasse dialoogi usukogukondade kaitse

ning usu- ja veendumusvabaduse;

7. rõhutab kristlike kogukondade kaitsetust Süürias ja pidevaid ähvardusi pühakodade vastu, mille kaitse peaksid tagama ametivõimud; toonitab Süüria konfessionaalsete rühmituste suurt mitmekesisust, mille näiteks on Kreeka õigeusu, Süüria õigeusu, Armeenia apostlik, Kaldea ja maroniidi kirik; rõhutab, kui oluline on säilitada ja hinnata nende ja muude kogukondade panust Süüria usu- ja kultuuripärandisse, ning nõuab, et Süüria uus poliitiline struktuur kajastaks seda mitmekesisust;

8. innustab Süüria üleminekuvõimusid tegema edusamme sellistes lahendamata küsimustes nagu Bashar al-Assadi režiimi ajal konfiskeeritud religioosse vara tagastamine;

9. kutsub nõukogu üles säilitama ja kehtestama sihipärasemaid sanktsioone osalejate suhtes, kes vastutavad usuvabaduse rikkumiste eest Süürias;

10. nõuab, et Süüria üleminekuvõimud, EL ja liikmesriigid, samuti rahvusvahelised partnerid ülemaailmses Daeshi-vastases koalitsioonis edendaksid jõupingutusi islamiterrorismi vastu võitlemiseks, kaitseksid kõiki süürlasi ning tegeleksid olukorraga al-Holi ja Roji laagrites; hoiatab tõsise rahvusvahelise julgeolekuohu eest, mida Ameerika Ühendriikide äkiline piirkonnast lahkumine selles ebakindlas olukorras põhjustaks; nõuab Süüria territoriaalse terviklikkuse austamist;

11. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon komisjoni asepresidendile ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgele esindajale, Euroopa välisteenistusele, nõukogule ja Süüria ametivõimudele.